

Rəqs cütüüyü

Bu dəfə də mövzumuz rəqs cütüülərinə aiddir. Ailəli rəqqas və rəqqasədən yazırıq.

Əbubəkir İsmayıl oğlu Məmmədov 1949-cu il noyabrın 28-də Qusar rayonunun Böyük Moruq kəndində dünyaya gəlib. O, ailənin altıncı övladı idi. Ata-Məmmədov İsmayıl Yəhya oğlu milliyətçə ləzgi idi, kolxoz sədri vəzifəsində çalışmışdı. Ana-Məmmədova Afiyə Əliyev qızı da ləzgi xalqının nümayəndəsi idi. O, tibb bacısı işləyirdi. Əbubəkir kənd məktəbində oxuyub. Bakıda 83 sayılı fəhlə-gənclər məktəbini bitirib. 26-lar adına mədəniyyət sarayındakı Böyükəgə Məmmədovun rəhbərlik etdiyi özəaliyyət rəqs ansamblının üzvü olaraq sənət qaydalarını öyrənib. 1969-1971-ci illərdə Sovet ordusunda, Qırmızı Bayraqlı Xəzər Donanmasında (gəmidə) xidmət etmişdir. Həmçinin, həmin zamanı donanmanın rəqs ansamblının rəqqası olmuşdur. Buradakı repertuari rus və xarici ölkələrin xalq və

sənətdə həmişə məharətli idilər. Onlar birlikdə xarici ölkələrdə də çıxış edib milli rəqlərimizin layiqli nümayəndəsi olaraq öz gözəl, maraqlı, cazibədar oyunları ilə alqışlar qazanıb qürur hissi keçirirdilər. Avstriya, Türkiyə, Tunis, Almaniya, Əfqanıstan, İtaliya (2 dəfə) və digər ölkələrdə Əbubəkir və Lyubov cütüüyü rəqlərimizi sevdirdilər. Dövlət Rəqs Ansamblı xarici dövlətlərə bəzən bütöv heyətlə, bəzən qrup şəklində səfərlərə göndərilir və rəqs incəsənətimizi təbliğ edirdi. SSRİ məkanına isə bu ansambl tam heyətlə gedirdi.

1980-ci ildə rəqs ansamblı 22-ci Olimpiya Oyunlarının Mədəniyyət Proqramında, 1985-ci ildə isə Gənclər və Tələbələr XII Umumdünya Festivalında iştirak etmişdir. Omrunu rəqs sənətinə məhəbbətlə həsr edən Əbubəkir Məmmədov iş yerindən 1990-cı ildə təqaüdə çıxmışdı.

Əbubəkir Məmmədov 2013-cü il mayın 10-da dünyasını dəyişib. Lyubov Xəlilovna Məmmədova 1953-cü il fevralın 15-də Bakıda Orçenikidze rayonunda fəhlə ailəsində anadan olub. Ata-Xəlil Nəyevli Xəlilov milliyətçə ləzgi idi. O, zavodda mexanik işləyirdi. Ana-Xəlilova Aleksandra Mixaylovna Xəlilova rus xalqının nümayəndəsi idi. O, Vaqon Təmiri Zavodunda baş mexanik işləyirdi. Valideynlər əmək zərbəçisi idilər.

Lyubov Məmmədova 1970-ci ildə 141 nömrəli tam orta məktəbi bitirmişdir. O, texnikuma daxil olmaq istəyirdi. Texnikuma hazırlaşarkən gözlənilmədən o, M. Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasında 1970-ci ildə yaradılan Dövlət Rəqs Ansamblında çalışmaq üçün müsabiqədə iştirak edir, tələb olunan göstəricilərlə ora qəbul olunur.

Axi, Lyubov uşaqlıqdan rəqs etməyi sevir və oxuduğu məktəbdə keçirilən müxtəlif tədbirlərdə, şənliklərdə və bayram konsertlərində rəqs edirdi. Onu məktəbdə çox sevirdilər, istedadı vardı, bütün konsertləri öz gözəl və şən rəqləri ilə bəzəyərək xüsusi rəvənə qatırdı. Dövlət Rəqs Ansamblına gəlməsi əbəsdə deyildi. Rəqs onun qanında, canındaydı və səhnəyə maraqla göstərirdi. Həm də tale məsələsi var axı... Rəqs onun taleyinə yazılıbmış.

Onun xatirələrindən: "Ansambl üçün müsabiqə çoxlu sayda iştirakçı arasında olduqca çətin və gərgin keçdi. Cəmi on gənc oğlan

və on gənc qız seçildi. mən də müsabiqədən ələ keçirdim və ansambl qəbul edildim. Komandaya seçilənlərin hamısına üç aylıq sınaq müddəti verildi. Biz isə (ansamblın birinci rəqqas qrupu) çox çalışmalı, bütün bacarığımızı tətbiq etməli idik ki, yeni rəqs ansamblına rəsmi olaraq dövlət statusu verilsin. Və biz bu statusa nail olduq. Mən fəxr edirəm ki, bu ansamblı yaradanlar sırasındayam".

Bir ildən sonra əsgərlikdən bu ansamblı işləməyə daha bir gənc oğlan - Əbubəkir İsmayıl oğlu Məmmədov gəlir. O, Lyubovla müxtəlif rəqs nömrələrində qoşalaşmalı olur. Onların yaxınlığı, səmimi və isti münasibəti 1973-cü ildə baş tutur və onlar ailə qururlar. Beləliklə, yeni bir rəqs cütüüyü yaranır. Lyubov dinlərkən: "Biz ansamblı ilk evli cütük idik. Ansamblı işlədiyimiz bütün müddət ərzində xalq artistləri kimi ustadlardan çox şey öyrəndik və daim rəqs bacarıqlarımızı təkmilləşdirdik. Əlibala Abdullayev, Xumar Zulfuqarov, Leyla Vəkilova və Afaq Məlikova bu adlar sırasındadır. Demək olar ki, bütün Sovet İttifaqını gəzdik və həmçinin xarici ölkələrdə çox olduq". Lyubov Məmmədova 1991-ci ildə təqaüdə çıxıb.

Məhəbbətdən yaranan bu ailənin iki oğlu dünyaya gələrək boy atıb böyüyüb: Ruslan və Ramin Məmmədovlar.

Böyük oğlu Ruslan Məmmədov vaxtilə atasının qulluq etdiyi hərbi hissədə, Xəzər Hərbi Donanmasında xidmət keçib. Bu ailənin oğulları vətənpərvər fədakarlar olaraq böyüyüb rüfəlaşağıblar. Onlar 1992-1997-ci illərdə 1-ci Qarabağ müharibəsi zamanı vətənin müdafiəsinə uğrunda çarpışıblar. Oğullar Sənaye Xidməti Şirkətində çalışırlar "Socar Cape" Xəzər dənizinin neft-qaz platformalarında Ruslan Məmmədov böyük usta, nəzarətçi, Ramin Məmmədov isə keyfiyyət müfəttişi vəzifəsində olaraq ölkəmizə xidmət etməkdədirlər.

Haşiyə çıxaraq bildiririk ki, bu cütüülə birlikdə çalışmış ansambl üzvləri ilə söhbət etdikdə onların haqqında hər birinin dilindən xoş və səmimi sözlər eşitdim. Bu sırada Sürs Teymurov, Etibar Zeynəlov və Xanlar Bəşirovun adını xüsusi vurğulayıırıq.

Əhsən RƏHMANLI
Tədqiqatçı, Sənətsünaslıq
üzrə fəlsəfə doktoru

xoreoqrafik rəqləri, süitalar təşkil edirdi. Belə rəqlərdə "tryuk" hərəkətlər çox idi və rəqqaslardan bunları yerinə yetirmək tələb olunurdu. Əbubəkir bütün repertuarın tələbini yerinə yetirirdi.

Əbubəkir Məmmədov 1972-ci ildə Azərbaycan Dövlət Rəqs Ansamblına işə qəbul edildi. Bütün hallarda özünü solist-tryuk kimi doğruldub. Mahir bir rəqqas olaraq Əbubəkir ansamblın əsas qüvvəsi, heyətin sevimisinə çevrilmiş və dərin sevgi qazanmışdı. O, ansambl üzvlərinin layiqli tərəf-müqabilı sayılırdı.

Əbubəkir 1973-cü ildə ansamblın solistlərindən Lyubov Xəlilova ilə məhriban ailə həyatı qurub.

Əbubəkir Məmmədov və Lyubov Məmmədova rəqs cütüüyü demək olar ki, Sovet İttifaqının bütün respublikalarında, böyük şəhərlərin səhnələrində çıxış etmiş, Azərbaycan rəqlərini xüsusi şüvqlə və məhərrətlə sərgiləmişlər. Bu cütük istər kütləvi, istərsə də duet rəqlərdə tam sərbəst, nizamlı, gözəl, nüməvəvi icraçı və